Raadsvoorstel
Openbaar

Onderwerp
Verleden Verbeeld 2024 - 2034

Opsteller	Pauline Jansen	**Collegebesluit**	14 november 2023
Programma	Cultuur en Cultureel erfgoed	**Behandeldatum Raad**	20 december 2023
Portefeuillehouder	T.F.A. van Elferen	**Status**	Openbaar

Samenvatting
Verleden Beleefd is het kader op basis waarvan de gemeente het verhaal van de oudste stad gaat vertellen, in beeld zal brengen en beleefbaar maakt. De essenties zijn betekenisvol beleven, innovatieve samenwerking en sector overstijgende keuzes. Op basis van dit kader wordt een subsidieregeling uitgewerkt voor de erfgoedpartijen in de stad.

Voorstel

1. Het beleidsplan Verleden Beleefd 2024 - 2034 vast te stellen, met daarin de hoofdlijnen:
    1. De verhaallijnen uit de Erfgoedstrategie
        a. Romeinse tijd,
        b. de middeleeuwen,
        c. de strategische ligging en
        d. WO2 & Wederopbouw.
    2. Onze erfgoedcollectie
    3. Voor bewoners en bezoekers.
    4. We spelen in op verschillende soorten bezoekers (snuffelen en verdieping)
    5. We willen een mix van structurele verbeeldingen en incidentele activiteiten

Verhaallijnen uit de erfgoedstrategie
We focussen de verhalen voor bewoners en bezoekers op de verhaallijnen uit de erfgoedstrategie. Dat zijn:

Aanleiding
Het uitvoeringsprogramma Verleden Verbeeld loopt dit jaar af en in de Erfgoedstrategie 2020 is één van de drie pijlers ‘een krachtiger en professioneler publieksbereik’. De Erfgoedstrategie richt zich daarin op een duidelijkere rolverdeling tussen gemeente en organisaties, een betere samenwerking in het erfgoedveld en een samenwerking met partijen buiten de erfgoedsector. Om deze samenwerkingen een boost te geven hebben we in 2022 en 2023 de erfgoedaanjagers aangesteld. De lessen uit deze twee jaar worden vertaald in een advies aan de gemeente.

Ook in het coalitieprogramma 2022-2026 ‘Ons Nijmegen. Stad van iedereen’ staan we stil bij het belang van erfgoed voor de stad. Erfgoed is belangrijk voor de aantrekkingskracht van Nijmegen, zowel voor inwoners als bezoekers. Een van de opdrachten die voort vloeit uit het programma is: *“een nieuwe subsidieregeling vergelijkbaar met de subsidieregelingen die we kennen voor cultuur, naast een goede basisinfrastructuur, programmasubsidies en*

projectsubsidies. Dit doen we om ons erfgoedveld te versterken. Een subsidieregeling voor immaterieel erfgoed/volkscultuur maakt hier deel van uit."
Daarnaast willen we het verhaal van Nijmegen duidelijker en beter beleefbaar maken in de openbare ruimte: *"Ook maken we een visie voor visualisatie van erfgoed in de openbare ruimte."*
Deze opdrachten zijn de aanleiding om het kader en uitvoeringsprogramma Verleden Verbeeld te actualiseren. Dat hebben we gedaan in het voorliggende, nieuwe kader: Verleden Beleefd 2024-2034.

Beoogde impact
Eén van de doelen van het programma cultuur en cultureel erfgoed is het zichtbaar en beleefbaar maken van het Nijmeegse erfgoed. Verleden Beleefd is het instrument voor het zichtbaar en beleefbaar maken ven het Nijmeegse erfgoed.

Argumenten
1.1 Krachtiger publieksbereik door professionalisering, regie en samenwerking.
Met Verleden Beleefd maken we de rolverdeling tussen gemeente en instellingen duidelijker. Door instellingen te faciliteren in het presenteren van het verhaal van Nijmegen werken we aan de pijler 'Krachtiger publieksbereik' van de Erfgoedstrategie 2020.
In de Erfgoedstrategie worden acties en investeringen benoemd die een noodzakelijke impuls gegeven aan meer samenhang, synergie, kwaliteit, effectiviteit en creativiteit in het vertellen van de verhalen, waardoor de cultuurhistorie van Nijmegen beter zichtbaar en beleefbaar wordt. Dit werken we uit in het beleidskader en de erfgoedsubsidieregeling die daar op volgt.

1.2 Nijmegen profileren als Oudste en Bruisende stad.
Met Verleden Beleefd geven we inhoudelijke lading aan het citymarketingbeleid waarin 'Oudste en bruisende stad' één van de twee pijlers is. Door de kunsten en erfgoed aan elkaar te koppelen ontstaan er creatieve en innovatieve manieren om het Nijmeegse verhaal te vertellen en te laten beleven. Hierdoor bereiken we een brede doelgroep.

1.3 Innovatieve en integrale samenwerking dragen bij aan betekenisvol beleven
Verleden Beleefd schept een nieuw kader voor het beleefbaar maken van het Nijmeegse erfgoed. Dit beleid is samen met de stad opgesteld. Daarvoor organiseerden we in mei en juni van dit jaar drie Inspiratiesessies, waarbij we heel breed inwoners, erfgoedorganisaties en andere betrokkenen hebben uitgenodigd.
Tijdens de inspiratiesessies haalden we drie essenties op: betekenisvol beleven, innovatieve samenwerkingen en integraal werken. Dit zijn de essenties van Verleden Beleefd geworden. Beleving gekoppeld aan inhoud, dit zal vooral zitten in innovatieve samenwerkingen, cross-overs tussen de verschillende domeinen, waarbij ieder zijn kracht inzet: de een weet veel over de inhoud en de ander weet hoe verhalen tot leven gebracht kunnen worden. Deze essenties dragen bij aan de ervaring van het erfgoed op een nieuwe manier, waarbij het verhaal een persoonlijke betekenis krijgt. Deze persoonlijke betekenis vinden wij belangrijk, daarmee krijgt het verhaal van Nijmegen echt betekenis voor de bewoners en de bezoekers van de stad.

1.4 Kader voor subsidieregeling voor erfgoedorganisaties
Om de basis voor de erfgoedorganisaties op orde te brengen en innovatieve projecten aan te kunnen jagen is Verleden Beleefd het kader voor een erfgoedsubsidieregeling.

Onderdeel van de subsidieregeling is het vormen van een ‘stevige’ Erfgoed Basis Infrastructuur van organisaties die een grote rol hebben bij het Nijmeegse verhaal, doordat zij een publieksfunctie kennen en/of een belangrijke collectie hebben en daarmee het Verhaal van Nijmegen door middel van verbeeldingen, informatiedeling of evenementen voor iedereen toegankelijk te maken.

1.4 Ruimte voor immaterieel erfgoed (volkscultuur)
Verleden Beleefd is ook het beleidskader voor immaterieel erfgoed. Immaterieel Erfgoed geeft mensen het gevoel ergens bij te horen of deel van uit te maken. Het is daarmee van belang voor het gevoel van cohesie in Nijmegen.
Daarom willen we het Nijmeegs immaterieel erfgoed inventariseren en kijken we waar we de eerste stappen kunnen zetten in de ondersteuning van organisaties en beoefenaars die zich bezighouden met immaterieel erfgoed.

1.5 Visualisatievisie levert input voor Omgevingsvisie
Tenslotte biedt Verleden Beleefd het kader voor een visualisatievisie. Hiermee voldoen we dan ook aan de toezegging dat de visualisatievisie meegenomen zou worden bij de actualisatie van Verleden Verbeeld.

Erfgoed verbeelden kan op verschillende manieren, maar een visualisatie geeft het verhaal, een plek in de stad of een stuk uit een collectie altijd een nieuwe betekenis voor de ervaring van het verhaal (of plek, etc) vandaag de dag.
Verbeeldingen of visualisaties in de openbare ruimte zullen we inventariseren en aanvullen met wensen voor plekken waar een verbeelding ontbreekt. Deze inventarisatie wordt onderdeel van de actualisatie van de Omgevingsvisie.
We willen een mix van structurele visualisaties en incidentele activiteiten waarmee we de verhalen van Nijmegen vertellen.

Kanttekeningen
Er zijn geen kanttekeningen bij dit voorstel.

Financiën
Voor de uitvoering en subsidieregeling van Verleden Beleefd is jaarlijks in totaal € 620.000,- beschikbaar. Voor de subsidieregeling is € 485.000,- beschikbaar.

Vervolg
Na vaststelling wordt het beleidsplan bekend gemaakt.
Daarnaast zal er vanwege de grote betrokkenheid van de erfgoedorganisaties in de stad bij de totstandkoming van dit beleid ook met hen gecommuniceerd worden over de besluitvorming en het vervolg. Hiervoor stellen we een programma samen in het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis.

Na vaststelling zal het college in de uitwerking ervan een subsidieregeling vast stellen en wordt een visualisatievisie aan de actualisatie van de Omgevingsvisie toegevoegd.

Bijlagen
Verleden Beleefd 2024 - 2034